

Postanowienie z dnia 28 listopada 2001 r.

II UZ 85/01

Obowiązek doręczania pism sądowych pełnomocnikowi ustanowionemu z urzędu powstaje dopiero z momentem zawiadomienia sądu przez organ samorządu zawodowego o wyznaczeniu konkretnej osoby. Sąd nie jest obowiązany do ponownego doręczenia takiemu pełnomocnikowi pism uprzednio doręczonych stronie.

Przewodniczący SSN Andrzej Wasilewski, Sędziowie SN: Andrzej Kijowski (sprawozdawca), Jerzy Kwaśniewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 listopada 2001 r. sprawy z wniosku Bogumiła K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w T. o rentę z tytułu niezdolności do pracy, na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25 września 2001 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie;

oddalił wniosek o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie postanowieniem z dnia 25 września 2001 r. odrzucił kasację, którą Bogumił K., działający przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, wniósł od wyroku tego Sądu z dnia 31 maja 2001 r. [...], oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie z dnia 22 września 2000 r. [...], oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w T., odmawiającej wnioskodawcy przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W motywach przedmiotowego postanowienia Sąd Apelacyjny wskazał, że odpis kwestionowanego wyroku z uzasadnieniem został skarżącemu doręczony w dniu 28 czerwca 2001 r., a zatem miesięczny termin do wniesienia kasacji (art. 393⁴ KPC)

upłynął w dniu 28 lipca 2001 r., gdy tymczasem złożenie kasacji przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu nastąpiło w dniu 28 sierpnia 2001 r., czyli po terminie, co powoduje odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej (art. 393⁵ KPC).

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł w imieniu powoda jego pełnomocnik ustanowiony z urzędu, domagając się uchylenia zaskarżonego orzeczenia i zasądzenia kosztów udzielonej pomocy prawnej. W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że pełnomocnik z urzędu „celem wniesienia kasacji” od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 31 maja 2001 r. został ustanowiony postanowieniem tego Sądu z dnia 17 maja 2001 r., a więc postanowieniem wydanym, a przynajmniej datowanym na 14 dni przed terminem ogłoszenia orzeczenia. Mimo to wspomniane postanowienie zostało Okręgowej Radzie Adwokackiej w K. doręczone dopiero w dniu 26 lipca 2001 r. Jako pełnomocnika z urzędu Rada wyznaczyła dla wnioskodawcy adwokata Wojciecha S., wysyłając do niego pismo z dnia 30 lipca 2001 r., które do jego kancelarii wpłynęło w dniu 1 sierpnia 2001 r. Pełnomocnik skarżącego uważa więc, że miesięczny termin do wniesienia kasacji mógł upłynąć najwcześniej w dniu 1 września 2001 r., tym bardziej iż doręczenie odpisu sentencji i uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego, dokonane wnioskodawcy w dniu 28 czerwca 2001 r., było pozbawione procesowej doniosłości. Jeżeli bowiem w danej sprawie ustanowiono pełnomocnika, to zgodnie z art. 133 § 3 KPC, jemu należy dokonywać wszelkich doręczeń, a doręczenia adresowane bezpośrednio do strony są bezskuteczne. Pełnomocnik skarżącego nie otrzymał zaś do dziś odpisu sentencji i uzasadnienia wyroku z dnia 31 maja 2001 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się bezzasadne i podlega oddaleniu. Chybiony jest w szczególności zarzut naruszenia przez Sąd Apelacyjny przepisu art. 133 § 3 zdanie 1 KPC, stanowiącego, że jeżeli ustanowiono pełnomocnika procesowego lub osobę upoważnioną do odbioru pism sądowych, to doręczeń należy dokonywać tym podmiotom. Wobec pełnomocnika ustanowionego z urzędu obowiązek ten ma bowiem nawet po uprawomocnieniu się odpowiedniego postanowienia sądowego potencjalny charakter dopóty, dopóki nie zostanie zaktualizowany i zarazem skonkretyzowany przez decyzję organu samorządu zawodowego o desygnowaniu do tej roli oznaczonego adwokata lub radcy prawnego. Powinność doręczenia pism sądowych pod ad-

resem kancelarii pełnomocnika skarżącego zaktualizowała się zatem dla Sądu Apelacyjnego dopiero z momentem otrzymania zawiadomienia Okręgowej Rady Adwokackiej w K. z dnia 30 lipca 2001 r., że skargę kasacyjną w niniejszej sprawie ma opracować adwokat Wojciech S. Wspomnianej powinności nie można więc rozciągać na wcześniejsze doręczenia, które zgodnie z ogólną regułą przepisu art. 133 § 1 KPC były dokonywane bezpośrednio do rąk ubezpieczonego. Dotyczy to również doręzonego mu w dniu 28 czerwca 2001 r. odpisu sentencji i uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 31 maja 2001 r. Konieczność dokonywania ustanowionemu przez sąd pełnomocnikowi do sporządzenia kasacji ponownego doręczenia odpisu kwestionowanego orzeczenia, wcześniej skutecznie doręzonego stronie zgłaszającej taki wniosek, nie byłaby zresztą racjonalna i dlatego podobnego zachowania nie nakazuje sądowi drugiej instancji żaden przepis obowiązującego prawa.

Miesięczny termin z art. 393⁴ KPC do wniesienia kasacji upłynął więc w dniu 28 lipca 2001 r. Termin ten, jako ustawowy termin procesowy, nie podlegał przedłużeniu, a jego upływ Sąd drugiej instancji był obowiązany uwzględnić z urzędu i odrzucić kasację jako niedopuszczalną (art. 393⁵ KPC). Oceny tej nie zmienia fakt, że dochowanie tego terminu przez pełnomocnika w niniejszej sprawie, który o wyznaczeniu przez okręgową radę adwokacką dowiedział się w dniu 1 sierpnia 2001 r., było z istoty rzeczy niemożliwe, co wszakże nie oznacza równocześnie, iż pełnomocnik miał dla potrzeb sporządzenia kasacji do swej dyspozycji pełny miesiąc. Innymi słowy, pełnomocnik powinien działać bezzwłocznie i wraz ze spóźnioną skądinąd kasacją zgłosić na ogólnych zasadach wniosek o przywrócenie terminu do jej wniesienia (art. 168 in. KPC), czego Sąd nie mógł uczynić z własnej inicjatywy.

Umiejętność poprawnego procesowo zakwalifikowania powyższej sytuacji faktycznej należy potraktować jako elementarny składnik adwokackiego warsztatu zawodowego. Skarbu Państwa nie mogą obciążać koszty udzielonej z urzędu pomocy prawnej, która nie spełnia takich wymagań. Dlatego należało oddalić również wniosek o zasądzenie kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, pomimo oświadczenia pełnomocnika, że nie zostały one uiszczone w całości bądź w części.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹⁹ w związku z art. 397 § 2 i art. 385 KPC orzekł jak w sentencji.

=====